# ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 44.

# KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

*Вильна. Пятница 3-го Іюня — 1838 — Wilno. Piątek. 3-go Czerwca.*


## ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

*Санктпетербургъ, 27-го Мая.*

Изъ Берлина получены, отъ 15 (27) Мая, слѣдующія извѣстія:

„Мая 11 (23) и въ слѣдующій день были здѣсь большіе маневры, на которыхъ войска, раздѣленныя на два противоположные корпуса, восточный и западный, начали дѣйстейя въ полумилѣ отъ столицы, отъ мѣстечка Шарлоттенбурга.

Въ первый день, маневры съ 9-го часа утра продолжались до половины 2-го часа по полудни, до деревни Пихельсдорфъ, гдѣ данъ былъ войскамъ краткій отдыхъ, во время котораго Государь Императоръ изволилъ кушать, со всѣми находившимися при томъ особами и свитою, у Его Королевскаго Высочества Принца Вильгельма и его супруги, въ палаткахъ, въ зелени.

Тотчасъ послѣ стола начались снова выстрѣлы, и вторымъ актомъ маневра было наведеніе понтоннаго моста черезъ рукавъ рѣки Гавель.

На второй день, съ утра продолжались маневры отъ деревни Пихельсдорфъ, и кончились въ полдень весьма красиво произведеннымъ штурмомъ крѣпости Шпандау.

Въ тотъ день, Государь Императоръ и всѣ Высокіе Посѣтители изволили быть за обѣденнымъ столомъ у Его Королевскаго Высочества Принца Карла Прусскаго.

Ея Величество Императрица не изволила присутствовать на послѣднихъ обѣдахъ и маневрахъ, по случаю небольшой простуды.

Государь Императоръ и Его Высочество Наслѣдникъ, равно какъ и Ея Высочество Великая Княжна Александра Николаевна, Великіе Князья Николай Николаевичъ и Михаилъ Николаевичъ, находятся, благодаря Бога, въ вожделѣнномъ здравіи." (*Спб. В.*)

---

Высочайшимъ Приказомъ отъ 10 (20) Мая, отданнымъ въ Берлинѣ, Братъ Его Величества Короля Прусскаго, Его Королевское Высочество Генералъ отъ Кавалеріи Принцъ *Вильгельмъ* Прусскій, назначается Шефомъ Астраханскаго Кирасирскаго полка, коему и именоваться *Кирасирскимъ Принца Вильгельма Прусскаго* полка. (*Р. И.*)

— Высочайшею Грамотою, 6 го Апрѣля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Станислава 2-й степени*, Командиръ 3-й бригады 4-й Флотской дивизіи, Контръ-Адмиралъ *Юрьевъ 1-й.*

— Высочайшимъ Именнымъ Указомъ, 23-го Апрѣля, по представленію Начальства, въ воздаяніе отлично-усердной и ревностной службы, Предсѣдатель Литовской Греко-Унитской Консисторіи, Старшій Соборный Протоіерей Антоній *Тупальскій*, Всемилостивѣйше сопричисленъ къ *Ордену Св. Равноапостольнаго Князя Владиміра 3-й степени.*

— Высочайшимъ Именнымъ Указомъ, сегожъ числа, въ награду засвидѣтельствованной Начальствомъ отлично-усердной и ревностной службы, Всемилости-

## WIADOMOŚCI KRAJOWE.

*Sankt-Petersburg, 27-go Maja.*

Z Berlina pod 15 (27) Maja otrzymaliśmy wiadomości następujące:

„Dnia 11 (23) Maja i następnego odbywały się tu wielkie manewry, na których wojska, podzielone na dwa przeciwne korpusy, wschodni i zachodni, zaczęły działania o pół mili od stolicy, od miasteczka Szarlotenburga.

Pierwszego dnia, manewry od godziny 9-tej rannej trwały do pół do 2-ej z południa, do wsi Pichelsdorf, gdzie dany był wojskom krótki odpoczynek, w czasie którego Cesarz Jego Mość raczył obiadować ze wszystkiemi znajdującemi się przytem osobami i orszakiem, u Jego Królewskiej Wysokości Xiążęcia Wilhelma i jego małżonki, pod namiotami, z zieloności.

Natychmiast po obiedzie zaczęły się znowu wystrzały, i drugim aktem manewru było zaciągnienie mostu pontonowego przez drugie koryto rzeki Hawel.

Na drugi dzień, od rana trwały manewry od wsi Pichelsdorf, a skończyły się o południu bardzo pięknie wykonanym szturmem twierdzy Spandau.

Tegoż dnia, Cesarz Jego Mość i wszyscy Wysocy Goście raczyli bydź na obiedzie u Jego Królewskiej Wysokości Xiążęcia Karola Pruskiego.

Najjaśniejsza Cesarzowa Jej Mość nie raczyła znajdować się na ostatnich obiadach i manewrach, z przyczyny małego zaziębienia się.

Cesarz Jego Mość i Jego Wysokość Następca, równie też i Jej Wysokość Wielka Xiężniczka Alexandra Pawłówna, Wielcy Xiążęta Nikołaj Nikołajewicz i Michał Nikołajewicz, znajdują się, dzięki Bogu, w pożądanem zdrowiu." (*G.S.P.*)

---

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny 10 (22) Maja, wydany w Berlinie, Brat Najjaśniejszego Króla Jego Mości Pruskiego, Jego Królewska Wysokość, Jenerał Jazdy, Xiąże *Wilhelm* Pruski, mianowany, Szefem Astrachańskiego półku Kiryssyerów, który ma się nazywać *Kiryssyerskim Xięcia Wilhelma Pruskiego półkiem.* (*R.In.*)

— Przez Najwyższy Dyplomat, 6-go Kwietnia, Najłaskawiej mianowany Kawalerem *Orderu Sw. Stanisława 2-go stopnia*, Dowódzca 3-ej brygady 4 ej dywizyi Floty, Kontr-Admirał *Jurjew 1-szy.*

— Przez Najwyższy Imienny Ukaz, 23-go Kwietnia, na przedstawienie Zwierzchności, w nagrodę odznaczającej się gorliwością służby, Prezydent Litewskiego Greko Unickiego Konsystorza, Starszy Protojerej Soboru Antoni *Tupalski*, Najłaskawiej policzony do *Orderu Sw. Równego z Apostołami Xiążęcia Włodzimierza 3 go stopnia.*

— Przez Najwyższy Imienny Ukaz, dnia tegoż, w nagrodę zaświadczonej przez Zwierzchność odznaczającej się gorliwością służby, Najłaskawiej policzeni do

вѣйше сопричислены къ *Ордену Св. Анны 3-й степени*, Протоіереи Литовской Греко-Унитской Епархіи: Вице-Предсѣдатель Консисторіи Михаилъ *Голубовичъ* и исправляющій должность Ректора Семинаріи, Магистръ *Гомолицкій*.

— Въ воздаяніе отличнаго мужества и храбрости, оказанныхъ въ экспедиціи противу Горцевъ, произведенной въ 1837 году въ Цебельду и при занятіи мыса Константиновскаго, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами Императорскаго и Царскаго Ордена *Св. Станислава 3-й степени*, Кавказской Гренадерской Артиллерійской бригады Капитанъ *Войничъ*,— и *того же ордена 4-й степени*: Мингрельскаго Егерскаго полка Штабсъ Капитанъ *Довнаровичъ*, 19-й Артиллерійской бригады Подпоручикъ *Орловъ* и находящійся въ экспедиціи при отрядѣ войскъ Дигорскій Старшина Поручикъ *Иналука Кубатіевъ*.

— Его Императорское Величество, по представленію Г. Министра Финансовъ, разсмотрѣнному въ Комитетѣ Гг. Министровъ, въ 29 день минув. Марта, Высочайше дозволилъ вдовѣ Коллежскаго Ассесора Паншиной, отставному Чиновнику 7-го класса Лыкошину и Штабсъ-Капитану Бѣльскому составить общество, на акціяхъ, для устройства и содержанія Смоленской губерніи, Рославльскаго уѣзда, въ помѣщичьемъ селѣ Ворошиловѣ, свеклосахарнаго и хрустальнаго заводовъ; при чемъ утвержденъ и представленный означенными лицами проектъ Устава сему обществу. (*С. В.*)

— 13-го сего Мая происходило публичное испытаніе воспитанниковъ Санктпетербургскаго Училища Торговаго Мореплаванія, въ присутствіи Г. Управляющаго Департаментомъ Мануфактуръ и Внутренней Торговли, Тайнаго Совѣтника Я. А. Дружинина, и многихъ другихъ приглашенныхъ особъ, особенно морскаго вѣдомства. Предметами испытанія были: Законъ Божій, языки Русскій, Англійскій, Нѣмецкій и Французскій, Исторія и Географія, Чистая Математика, Купеческая Ариѳметика, Морская Практика, Корабельная Архитектура, Механика, Навигація и Астрономія. Отвѣты учениковъ были вполнѣ удовлетворительны, особенно по части морскаго дѣла, о которомъ многіе вопросы предлагаемы имъ были удостоившимъ сей экзаменъ своимъ посѣщеніемъ, Г. Адмираломъ А. С. Грейгомъ. По окончаніи экзамена, первый изъ отличившихся выпускныхъ учениковъ, Дитрихъ Греништремъ, получилъ золотую медаль для ношенія на Аннинской лентѣ, и трое воспитанниковъ: Николай Кузнецовъ, Василій Ивановъ и Семенъ Хвостовъ, награждены серебряными, первый большою, а послѣдніе малыми. Посѣтители съ большимъ удовольствіемъ разсматривали опыты воспитанниковъ по части кораблестроенія, рисованія и чистописанія. Въ числѣ сихъ опытовъ отличались карты морскія, выпуклыя изображенія земной поверхности, модели купеческихъ судовъ, рисунки морскихъ видовъ, въ которыхъ изящество художника сочетано было съ точностью и отчетливостью моряка.

Училище Торговаго Мореплаванія, основанное въ 1830 году, приготовило съ тѣхъ поръ пять выпусковъ образованныхъ имъ юношей, числомъ 36, которые съ пользою употребляются на купеческихъ судахъ въ званіи штурмановъ. Нѣкоторые изъ нихъ сами начальствуютъ судами (въ Американскихъ нашихъ колоніяхъ, въ Архангельскѣ, въ Ригѣ), и выдержавъ въ Училищѣ вторичный экзаменъ, по представленію свидѣтельствъ, что въ теченіе четырехъ лѣтъ сдѣлали болѣе четырехъ шестимѣсячныхъ кампаній на морѣ, удостоены званія шкиперовъ. При нынѣшнемъ испытаніи выпущено восемь человѣкъ. Въ числѣ посѣтителей экзамена находился одинъ воспитанникъ, Логинъ Лимашевскій, выпущенный изъ Училища въ прошломъ году: онъ совершилъ нѣсколько значительныхъ рейсовъ, жилъ въ Ливорнѣ, и въ совершенствѣ выучился Италіянскому языку. Одеждою, пріемами, бесѣдою, всѣмъ походилъ онъ на какого нибудь лихаго Англійскаго Капитана купеческаго корабля, и возбудилъ собою общее вниманіе всѣхъ присутствовавшихъ.

Штатныхъ воспитанниковъ полагается въ Училищѣ тридцать два, изъ дѣтей купцевъ 3-й гильдіи, мѣщанъ, цеховыхъ и разночинцевъ. Сверхъ того находятся въ ономъ четырнадцать пансіонеровъ, изъ того же званія: они платятъ за свое содержаніе пищею, одеждою и пр., по 500 р. въ годъ. Еще допускаются въ Училище, безденежно, вольноприходящіе слушатели изъ сиротъ и дѣтей совершенно бѣдныхъ семействъ, которые, по выдержаніи экзамена и выпускѣ, пользуются равными правами съ штатными воспитанниками. Права сіи суть: исключеніе изъ подушнаго оклада, освобожденіе отъ рекрутской повинности, отъ тѣлеснаго наказанія и отъ обязанности записываться въ торговые разряды. Сверхъ того снаб-

*Orderu Sw. Anny 3-go stopnia*, Protojereje Litewskiej Dyecezyi Greko-Unickiej: Vice-Prezydent Konsystorza *Hołubowicz* i sprawujący obowiązek Rektora Seminaryum, Magister *Homolicki*.

— W nagrodę odznaczającego się męztwa i waleczności, okazanych na wyprawie przeciw Górali, odbytej w roku 1837 do Cebeldy i przy zajęciu przylądka Konstantynowskiego, Najłaskawiej mianowani Kawalerami Cesarskiego i Królewskiego Orderu *Sw. Stanisława 3-go stopnia*, Kapitan Kaukazkiej Artyleryjskiej brygady Grenadyerów *Wojnicz*,— i *tegoż Orderu 4-go stopnia*: Sztabs-Kapitan Mingrelskiego półku Strzelców *Downarowicz*, Podporucznik 19-ej brygady Artylleryjskiej *Orłow* i znajdujący się w Expedycyi przy oddziale wojsk Digorski Starszyna Porucznik *Inaluka Kubatiew*.

— Jego Cesarska Mość, po przedstawieniu P. Ministra Skarbu, rozpatrzoném w Komitecie PP. Ministrow, w dniu 29-m zeszłego Marca, Najwyżej dozwolił wdowie Assesora Kollegialnego Panszynej, odstawnemu urzędnikowi 7-ej klassy Łykaszynowi i Sztabs-Kapitanowi Bielskiemu zawiązać kompanią, na akcyach, dla założenia i utrzymania w Gubernii Smoleńskiej, w powiecie Rosławskim, we wsi obywatelskiej Woroszyłowie fabryk cukru burakowego i kryształu; przy czém został Najwyżej utwierdzony przez pomienione osoby przedstawiony projekt ustawy tej kompanii. (*G.S.*)

— Dnia 13-go Maja odbywał się publiczny examen uczniow Sanktpetersburskiej szkoły żeglugi handlowej, w obecności P. Zarządzającego Departamentem rękodzieł i handlu wewnętrznego, Radźcy Tajnego, J. A. Drużynina, i wielu innych zaproszonych osob, szczególniej wiedzy morskiej. Przedmioty examinu były: Religia, Języki: Rossyjski, Angielski, Niemiecki i Francuzki: Historya i Geografia, Matematyka czysta, Arytmetyka handlowa, Praktyka morska, Architektura okrętowa, Mechanika, Żegluga i Astronomia. Odpowiedzi uczniow były zupełnie zaspakajające, szczególniej co do morskich przedmiotow, o których wiele zapytań, dawanych było przez P. Admirała A. S. Grejgha, który zaszczycił swą bytnością ten examen. Po ukończeniu examinu, pierwszy z odznaczających się uczniów, którzy ukończyli nauki, Dytrych Grenstrem, otrzymał medal złoty dla noszenia na wstędze orderu Św. Anny, i trzej uczniowie: Mikołaj Kuzniecow, Bazyli Iwanow i Symeon Chwostow, nagrodzeni zostali srébrnemi medalami, pierwszy wielkim, a ostatni małemi. Goście z wielkiém zadowoleniem oglądali proby uczniow w części budowania okrętow, rysunku i kaligrafii. W liczbie tych probek odznaczały się mappy morskie, wypukłe wyobrażenia powierzchni ziemi, modele okrętow kupieckich, rysunki widokow morskich, w których doskonałość artysty połączona była z dokładnością i ścisłością marynarza.

Szkoła żeglugi handlowej, założona w roku 1830, w pięciu okresach wydała 36-ciu ukształconych młodzieńcow, z pożytkiem dzisia zostających na okrętach kupieckich w stopniu szturmanow. Niektórzy z nich sami dowodzą okrętami (w Amerykańskich naszych koloniach, w Archangielsku, w Rydze), i zdawszy w szkole powtórny examen, po złożeniu świadectw, że w przeciągu 4-ch lat odbyli więcej jak cztery sześciomiesięczne kampanie na morzu, uznani zostali godnemi stopnia szyprow. Z teraźniejszego examinu ukończyło nauki ośmiu. W liczbie gości na examinie znajdujących się, był jeden wychowaniec, Login Limaszewski, który wyszedł ze szkoły w roku zeszłym: odbył on kilka znacznych podróży, mieszkał w Liwornie, i doskonale nauczył się języka Włoskiego. Z odzienia, obejścia się, rozmowy, ze wszystkiego wydawał się on bydź podobnym do jakiego niby lichego Angielskiego Kapitana okrętu kupieckiego, i zwrócił na siebie powszechną uwagę wszystkich obecnych.

Uczniow etatowych powinno bydź w szkole trzydziestu dwóch, z dzieci kupcow 3-ej gildy, mieszczan, rzemieślnikow i różnoczyńcow. Nadto znajduje się w niej czternastu pensyonarzy, z tegoż stanu; płacą oni za swe utrzymanie, stoł, odzienie, i t. d., po 500 rubli rocznie. Przyjmują się jeszcze bezpłatnie do szkoły wolni słuchacze z sierot i dzieci zupełnie ubogich rodzicow, którzy po zdaniu examinu i wyjściu ze szkoły, używają takichże praw, jak uczniowie etatowi. Prawa te są: wykreślenie z podatku podusznego, uwolnienie od powinności rekruckiej, od kary cielesnej i od obowiązku zapisania się do rzędow handlowych. Oprócz tego otrzymują oni dożywotnie pasporta, dające im prawo wyjeżdżania na okrętach za granicę, albo gdzie ze-

жаются они вѣчными паспортами, дающими имъ право отправляться на судахъ за границу или куда пожелаютъ, безъ всякаго другаго позволенія. Училище состоитъ въ вѣдѣніи Департамента Мануфактуръ и Внутренней Торговли. Директоромъ въ немъ Надворный Совѣтникъ П. М. Муравьевъ.

Посѣтители сего заведенія, осмотрѣвъ оное подробно, познакомясь съ образомъ преподаванія и успѣхами воспитанниковъ, и узнавъ о благихъ плодахъ, принесенныхъ симъ Училищемъ въ короткое время осьми лѣтъ, преисполнены были благоговѣйною признательностію къ попечительному о подданныхъ своихъ Правительству, и глубокимъ уваженіемъ къ тому государственному мужу, который столь блистательно приводитъ въ исполненіе общеполезныя предначертанія, имъ же самимъ составленныя. (*С. П.*)

— Изъ Ялты пишутъ намъ, отъ 15 Апрѣля:

„Послѣдняя зима, обнаружившаяся съ такой жестокостью во многихъ мѣстахъ Европы, не пощадила и южнаго берега Крыма, этой очаровательной земли, которая на небольшомъ пространствѣ вмѣщаетъ въ себѣ благорастворенный климатъ Италіи и живописныя картины Швейцаріи. Самый сильный холодъ былъ 24-го минувшаго Декабря; впрочемъ онъ не превышалъ 10-ти градусовъ, и то ночью. Нѣкоторыя нѣжныя растенія потерпѣли отъ стужи на мѣстахъ возвышенныхъ и открытыхъ для вѣтра. Въ продолженіе Февраля и Марта мѣсяцевъ также бывали иногда морозы; но около десяти дней уже снова наступила здѣсь жаркая погода; всюду проявляется богатая растительность, и тысячи плодовыхъ деревьевъ въ цвѣту, съ свѣжею зеленью листьевъ и луговъ, придаютъ южному берегу очаровательный весенній видъ. Первый приходъ парохода оживилъ окрестности; поселяне оставили свои жилища, и дороги усѣяны пѣшеходами, которыхъ долго удерживали въ домахъ легкіе морозы. Виноградъ обѣщаетъ хорошій сборъ; обильные снѣга, выпавшіе минувшей зимою, нимало не повредили ему и, напротивъ того, хорошо увлажили землю.”

По другимъ извѣстіямъ, мы узнали, что въ мѣстахъ южнаго берега Крыма, наиболѣе защищенныхъ горами отъ вліянія перемѣнъ погоды, холодъ не превышалъ $7\frac{1}{2}$ градусовъ. (*Од. В.*)

---

**Письмо въ Вильну писанное Ксендзомъ Карломъ Себастіяновичемъ ордена Тринитаріевъ, духовникомъ отдѣльнаго Кавказскаго Корпуса 2-й бригады 19-й пѣхотной дивизіи.**

Тифлисъ, 5-го Ноября 1837 г.

...... Въ началѣ нынѣшняго года я не былъ въ Тифлисѣ, отъ того что находился нѣсколько недѣль на *Царскихъ Колодцахъ* и на *Бѣломъ Ключѣ*; въ этихъ прелестныхъ и очаровательныхъ мѣстахъ, гдѣ живутъ только одни военные, расположена 2-я бригада состоящая изъ двухъ полковъ Тифлисскаго и Мингрельскаго, къ коей я принадлежу по службѣ. Въ Тифлисѣ умѣренный климатъ въ отношеніи тепла и холода. Весною бываютъ сильные жары, лѣтомъ же иногда жаръ простирается до 36 по термометру Реомюра въ тѣни. Мѣстоположеніе окрестныхъ странъ отмѣнно прелестное и привлекательное. Зима почти здѣсь неизвѣстна. На Царскихъ Колодцахъ, нѣкогда на крутой скалѣ возвышался замокъ Грузинской Царицы, коего теперь остались однѣ развалины; близъ этого замка въ долинѣ находится источникъ къ коему (какъ мѣстное гласитъ преданіе) эта Царица приходила пить ключевую воду, отъ чего произошло и названіе этого мѣста: *Царскіе Колодцы* т. е. холодцы, прохладительные. Разстояніемъ верстъ пять отъ этого мѣста, по ту сторону рѣки, живутъ въ лѣсахъ между горами, постоянно покрытыми снѣгомъ, независимые Лезгинцы, а по долинамъ имѣютъ пастбища и содержатъ стада. Это воинскій народъ и всегда вооруженный. Въ 55 верстахъ отъ Тифлиса лежитъ *Бѣлый Ключъ*, гдѣ много луговъ и кругомъ большой лѣсъ, въ коемъ растутъ грецкіе орѣхи, груши и яблоки. Здѣсь была прежде колонія населенная Татарами, потому Татарское названіе *Ахъ Булахъ*, тоже означаетъ что и *Бѣлый Ключъ*, гдѣ также находится ключевая вода чистая и годная для питья. Климатъ въ Грузіи весьма разнообразенъ и различенъ въ разныхъ мѣстахъ, такъ наприм. на Бѣломъ Ключѣ холодно, когда въ Тифлисѣ продолжаются большіе жары; въ Тифлисѣ въ теченіи Октября и Ноября тепло, а въ тоже время на Бѣломъ Ключѣ и кругомъ на нѣсколько верстъ, становится самый лучшій санный путь; таковое различіе климата въ разныхъ, даже не слишкомъ по разстоянію отдаленныхъ мѣстахъ, зависитъ отъ положенія и направленія горъ. Вся Грузія гориста; городъ Тифлисъ лежитъ между горами, чрезъ предмѣстье его *Авлабаръ*, быстро течетъ рѣка *Кура*.

chcą, bez żadnego innego pozwolenia. Szkoła zostaje pod wiedzą Dapartamentu rękodzieł i handlu Wewnętrznego. Jej Dyrektorem jest Radźca Dworu P. M. Murawjew.

Goście tego zakładu, obejrzawszy go co do szczegółu, oznajomiwszy się ze sposobem uczenia i postępami uczniow, i dowiedziawszy się o dobrych owocach, przez tę szkołę wydanych w krótkim czasie lat ośmiu, przejęci byli pobożną wdzięcznością ku pieczołowitemu o swych poddanych Rządowi, i głębokiém poważeniem ku temu mężowi stanu, który tak świetnie przyprowadza do skutku powszechnie użyteczne zamiary, przez niegoż samego powzięte. (*P.P.*)

Donoszą z Jałty pod dniem 15-m Kwietnia:

„Ostatnia zima, która tak była surową w wielu krajach Europy, nie oszczędziła i południowego brzegu Krymu, tego czarującego kraju, który na niewielkiej przestrzeni zawiera w sobie przyjemny klimat Włoch i malownicze obrazy Szwajcaryi. Największe zimno było 24 go zeszłego Grudnia; nie przechodziło jednakże 10-ciu stopni, i to w nocy. Niektóre delikatne rośliny ucierpiały od zimna na miejscach górzystych i na wiatr wystawionych. W przeciągu Lutego i Marca były także niekiedy mrozy; ale od dni dziesięciu nastało ciepło; wszędzie okazuje się obfita roślinność, i tysiące zakwitłych drzew owocowych, z świeżą zielonością liści i łąk, nadają południowemu brzegowi uroczą postać wiosny. Pierwsze ukazanie się statku parowego ożywiło okolice; włościanie, których długo zatrzymywały w domach lekkie mrozy, opuścili swoje mieszkania, i tłumami napełniają drogi. Winnice obiecują piękny urodzaj; obfite sniegi, które przeszłej wypadły zimy, nic im nie szkodziły, lecz przeciwnie dostarczyły obfitej wilgoci ziemi.“

Z innych wiadomości dowiedzieliśmy się, że w miejscach południowego brzegu Krymu, najwięcej zasłonionych górami od wpływu odmian powietrza, zimno nie przechodziło $7\frac{1}{2}$ stopni. (*G.O.*)

---

**List pisany do Wilna przez X. Karola Sebastijanowicza zakonu trynitarskiego, Kapellana oddzielnego Kaukazkiego Korpusu, 2 giej Brygady, 19-stej piechotnej Dywizyi.**

Dnia 5-go Listopada 1837 r. z Tyflisu.

...... W początku roku niniejszego, nie byłem w Tyflisie, gdyż bawiłem się przez kilka tygodni na *Carskich Kołodcach* i na *Białym Kluczu*; w tych pięknych i rozkosznych miejscach, gdzie sami wojenni żyją, rozpołożona jest 2-ga Brygada, do której należę, składająca się z dwóch półków: Tyfliskiego i Mingrelskiego. W Tyflisie umiarkowany jest klimat co do ciepła i zimna. Wiosenną porą, bywają wielkie upały, a letnią i 36 stopni bywa ciepła, na Termometrze Reaumura w cieniu umieszczonym. Miejsca okolicznych pozycyj, są nader piękne i wesołe. Zimy tu prawie nie znamy. Na Carskich Kołodcach, jest zamek Królowej niegdyś Gruzińskiej, na wysokiej skale, którego teraz szczątki tylko pozostały; blizko tego zamku, w nizinie, znajduje się źrzódło, do którego (jak tu podanie niesie) ta Królowa chodziła i piła zdrojową wodę; i z tej przyczyny dane naźwisko miejscu temu: *Carskie Kołodcy*, to jest: Chołodźcy, ochłody. Na 5 wiorst w odległości od tego miejsca, żyją za rzeką Lizgińcy niesprzymierzeni, w lasach, między górami śniegiem zawsze pokrytemi; a w dolinach mają swoje pastwiska i trzody utrzymują. Jest to narod wojenny, i zawsze żyje uzbrojony. Na 55 wiorst od Tyflisu odległy jest *Biały Klucz*, gdzie łąk wiele, i las wielki na około, w którym rosną orzechy włoskie, gruszki i jabłka. Była w tém miejscu dawniej osada, przez Tatarów zamieszkana; naźwisko przeto tatarskie *Ach Bułach*, toż samo znaczy, co *Biały Klucz*; gdzie także jest zdrojowa woda, czysta i zdrowa do picia. Klimat w Gruzyi, bardzo jest niejednostajny, lecz rozmaity w różnych miejscach; i tak: na Białym Kluczu chłodno, kiedy w Tyflisie największe upały panują; w Tyflisie ciepło w Październiku i Listopadzie, a na Białym Kluczu, w tymże czasie, na kilka wiorst, bywa najlepsza sanna droga; odmiana takowa klimatu, w różnych, nie wiele nawet od siebie odległych, miejscach, zależy od położenia gór. Cały kraj Gruzyi górzysty jest; Tyflis miasto między górami leży; a przez przedmieście *Awłabar* płynie rzéka *Kura* prędkim biegiem. Przy tej rzéce, na wysokich skałach, nad samą przepaścią są pobudowane domy; i na około miasta, na wysokich górach i skałach, widzieć się dają domy. Niemasz w Gruzyi takiego położenia miejsca, jak w naszych stronach, iżby ciągle

По берегамъ ея на высокихъ скалахъ надъ провалами построены домы, вокругъ также города по высокимъ горамъ и скаламъ видны разсѣянныя жилища. Нѣтъ въ Грузіи такого мѣстоположенія какъ въ нашихъ странахъ, нѣтъ безпрерывныхъ равнинъ, но каждое мѣсто по различному своему положенію, внезапно приводитъ въ удивленіе. Прибывая изъ Россїи въ *Екатериноградъ*, гдѣ устроенъ карантинъ, всѣ собравшіеся путешественники оттуда отправляются въ дальнѣйшій путь въ сопровожденіи военнаго эскорта съ пушками, для защиты отъ нападеній независимыхъ Черкесовъ, обитающихъ въ горахъ по обѣимъ сторонамъ этой дороги до крѣпости *Владыкавказа*. На пути изъ Екатеринограда, по обѣимъ сторонамъ дороги въ небольшомъ разстоянїи видны огромныя горы покрытыя снѣгомъ, возлѣ же дороги простираются прелестныя равнины, луга и рощи. Крѣпость Владыкавказъ кругомъ обнесена снѣжными горами, возвышающимися до облаковъ. За Владыкавказомъ течетъ рѣка *Малка*, составляющая границу отдѣляющую Грузїю отъ Кавказской линїи. Далѣе, за лѣсомъ является огромная скала такой величины какъ самая большая церковь въ Вильнѣ, которая наклонясь надъ головою проѣзжающихъ, приводитъ ихъ въ трепетъ, угрожая паденїемъ. Проѣхавъ столь опасную дорогу, опять по другую сторону видишь такъ сказать разверзающуюся пучину и еслибы лошади бросились въ сторону на два шага, никто и костей ихъ равно какъ и пассажировъ не собралъ-бы въ низу. Далѣе на пути съ огромной при дорогѣ скалы, стремится вода быстрымъ теченїемъ съ шумомъ, трескомъ, грохотомъ, катитъ камни, особенно же весною въ рѣку *Терекъ*; мѣсто это называется *Бѣшеной Балкъ* и по этому пути непремѣнно нужно ѣхать. Возлѣ самой дороги стоитъ высочайшая гора *Казбекъ*, покрытая вѣчнымъ снѣгомъ. Потомъ *Крестовая гора*, такъ названная потому, что Генералъ *Ермоловъ* воздвигнулъ на ней крестъ; путешественнику нужно на оную взбираться на волахъ, для чего Азїятцы впрягаютъ въ повозку 10 паръ ихъ или болѣе.—Далѣе слѣдуетъ еще большая гора подъ названїемъ *Гутъ гора*, самая опасная для проѣзжающаго; болѣе нежели полдня надобно взбираться на нее на волахъ; она покатиста а вершина ее возносится до облаковъ, такъ что и лѣтомъ она покрыта снѣгомъ. По правую сторону съ вершины этой горы раскрывается бездна, такъ что едва можно замѣтить людей ходящихъ въ низу при рѣкѣ Тереку. Проѣхавъ такїя опасныя мѣста, путь становится легче, ибо хотя безпрерывно встрѣчаются горы, но онѣ не столь ужасны. На три только дня пути въ Тифлисъ, помянутая дорога называется Военною *Грузинскою*. Случаются несчастїя на этой дорогѣ, не по причинѣ нападенїя Горцевъ, ибо объ этомъ при заботливости Правительства не слышно, но имъ подвергается тотъ, кто безпечно и неосторожно ѣдетъ, или не хочетъ итти пѣшкомъ, гдѣ легко можетъ его постигнуть какое нибудь бѣдствїе; на всякой случай гораздо лучше проѣхать верхомъ нѣсколько верстъ изъ крѣпости Владыкавказа къ *Гутъ горѣ*, или и дальше. Приказано по распоряженїямъ Правительства Казакамъ за прогонныя деньги на почтовыхъ станцїяхъ, давать верховыхъ лошадей, но лучше на то запастись билетомъ. На пространствѣ этой дороги никакъ нельзя ѣхать въ повозкѣ скоро, но медленно и шагомъ, потому, что на ней вездѣ разбросаны камни, которыми загромождаетъ ея вода съ горъ или отъ проливныхъ дождей; слѣдовательно кто бы желалъ ѣхать скорѣе, подвергнулся-бы неминуемой опасности себѣ разбить въ дребезги кости. Опасно также ѣхать на своихъ лошадяхъ, потому что онѣ непривыкнувъ къ подобнымъ зрѣлищамъ, легко пугаются, будучи поражены оными въ первый разъ на этой дорогѣ. — Нынѣшнимъ лѣтомъ одна знатная дама ѣхала изъ Минска къ своему мужу въ Эривань; не помышляя о своей безопасности, не хотѣла она подняться на гору *Гутъ* на волахъ, но желая пощеголять на собственныхъ лошадяхъ взобралась на гору; къ несчастїю растаявшій снѣгъ отъ солнечной теплоты, сталъ падать на лошадей и такъ какъ сдѣлалось холодно, то служанка закутала въ перины двухъ дѣтей; лошади встревоженныя катившимся снѣгомъ, бросаются въ противную сторону въ пропасть съ коляскою и людьми; коляска разлетѣлась въ мелкїе куски, лошади расшиблись, кучеръ и служанка лишились жизни, малютокъ же нашли спящихъ въ пуховикахъ безъ малѣйшаго поврежденїя. Дама не подверглась этому бѣдственному случаю потому, что шла пѣшкомъ; на почтовыхъ лошадахъ она прїѣхала въ Эривань, но тамъ чрезъ нѣсколько дней умерла....

gdzie była równina; lecz każde miejsce, nagle sprawuje podziwienie, z odmiany swego położenia. Z Rossyi jadąc, przyjechawszy do *Ekaterinogradu*, jest tu Kwarantanna; i ztąd, konwój wojenny, wielu razem zebranych przejeżdżających przeprowadza z armatami, iżby uniknęli napadu od Czerkiesów niesprzymierzonych, po obu stronach tej drogi mieszkających za górami, aż do fortecy *Władykaukazu*. Od Ekaterinogradu, po obu stronach drogi, nie w wielkiej odległości, dają się widzieć ogromne góry pokryte śniegiem, a zaś przy drodze pokazują się wesołe równiny, łąki, gaiki. Władykaukaz forteca, leży między samemi śniegowemi górami na około, wznoszącemi się aż pod obłoki. Za Władykaukazem płynie rzéka *Małka*, która stanowi granicę Gruzyi od linii Kaukazkiej. Dalej podjechawszy, za lasem, ukazuje się ogromna skała, wielkości takiej, jakiej może bydź w Wilnie największy kościół; a ta, wisząc nad samą głową przejeżdżających, strachem ich przejmuje, grożąc spadnieniem. Przebywszy taką niebezpieczną drogę; tu znowu po drugiej stronie daje się widzieć jakby bezdenna przepaść; i gdyby konie rzuciły się z drogi w bok na dwa kroki; kościby całej z nich i jadących, nie zebrał na dole. Jadąc dalej; z ogromnej przy drodze skały, bieży woda wielkim pędem, z szumem, hukiem, łoskotem, wali i ciska kamienie, a najbardziej wiosenną porą, do rzéki *Terek*; to miejsce nazywa się *Biesznoj Bałk*, i tędy koniecznie jechać potrzeba. Tuż przy drodze, jest największa góra *Kazbek*, wieczno trwałym śniegiem pokryta. Dalej, góra *Krzyżowa*, (гора Хрестова) tak nazwana, przeto, iż Jenerał *Jermołów*, na niej krzyż postawił, przejeżdżającemu wdzierać się na nią potrzeba wołami; w jakowym celu, Azyatyńcy 10 par, albo i więcej, do powozu zaprzegają. — Jeszcze większa następuje, pod nazwiskiem *Gut góra*, a ta jest najniebezpieczniejsza dla przejeżdżającego; najmniej pół dnia, potrzeba drapać się na nią wołami; pochyła ona jest, a jej wierzchołek podchodzi pod obłoki; śniegiem jest pokryta i latem. Po prawej stronie, z wierzchołka tej góry, daje się widzieć przepaść; ludzi, ledwie dojrzeć można w nizinie tam chodzących przy rzéce *Terek*. Przebywszy takie niebezpieczne miejsca, chociaż ciągle są góry, ale te nie tak straszne. Trzy dni tylko drogi do *Tyflisu*, i nazywa się pomieniona *droga*, *wojenną Gruzińską*.—Przytrafiają się niebezpieczeństwa na tej drodze, nie od napadu Górali, bo tego nie słychać, Rząd nad tém czuwa; ale to przytrafia się: kiedy kto nie ostróżnie i niebacznie jedzie, albo pieszo iść nie chce, gdzie go łatwo spotkać może jaki przypadek nieszczęśliwy; lepiej już jest w takim razie konno jechać wiorst kilkadziesiąt od *Władykaukazu* fortecy, do *Gut góry*; a choćby cokolwiek i dalej jeszcze. Przykazano od Rządu Kozakom, za pieniądze prohonne, dawać na pocztach konie wierzchowe; a lepiej jeszcze, kiedy kto ma bilet na to. Na tej przestrzeni drogi, nie można w powozie jechać prędko; ale tylko noga za nogą: bo na tej drodze, kamień na kamieniu leży, z gór woda zawsze kamienie nanosi, albo spadająca od ulewów deszczowych; ktoby więc chciał prędzej jechać, zęby swoje na wybicie i kości naraziłby na pewne zgruchotanie. Niebezpieczno jest także jechać swojemi końmi, kiedy te w życiu swojém nienapatrzyły się na takie widoki i nie przywykły do nich; a na tej drodze, ujrzeć je musząc, łacno przestraszonemi bydź mogą.— Tego lata, niejakaś znaczna Dama jechała z Mińska do męża bawiącego w Erywaniu; nie szukała ona bezpieczeństwa, bo nie chciała wjeżdżać wołami na górę *Gut*, lecz chcąc paradować, swemi końmi wjechała na górę; na nieszczęście, śnieg topniał od słońca, i z boku góry zaczął walić się na konie; a że chłodno było, służąca obwiązała w piernatach dwoje dzieci; przestraszone konie od śniegu, rzucają się w przeciwną stronę w przepaść, razem z koczem i ludźmi; kocz na drobne kawałki połamany, konie porozbijały się, furman i służąca życie utracili, ani drgnęli; a zaś dzieci, znaleziono śpiące w piernatach; bez najmniejszego uszkodzenia. Sama pani pieszo szła, i nie uległa temu przypadkowi; pocztowemi końmi do Erywaniu dojechała, ale tam w kilka dni umarła........

## ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

### Пруссія.

*Берлинъ, 1-го Іюня.*

Его Величество Императоръ Всероссійскій, изволилъ сегодня принимать депутацію Магистрата и города, которая имѣла честь поздравить Государя Императора какъ гражданина города отъ имени онаго. *) Оберъ-Биргермейстеръ Крауснинъ, въ почтительныхъ словахъ выразилъ образъ мыслей, которымъ проникнуты граждане къ великому Монарху. Его Величество, благосклонно отвѣчалъ на эту рѣчь, и вмѣстѣ изволилъ ласково отозваться о учрежденіи Николаевскаго Гражданскаго госпиталя согласнымъ съ Его образомъ мыслей. Потомъ Его Величеству представлялись по одиначкѣ члены депутаціи и Государь Императоръ изволилъ имъ объявить, что Ея Величество Императрица, равно желаетъ принять ихъ. Тотчасъ потомъ они были представлены Государынѣ. Ея Величество милостиво приняла изъявленный образъ мыслей и объявила признательность депутаціи вообще и каждому члену особенно.

— Вчера вечеромъ былъ блистательный балъ и вечеръ во дворцѣ Его Кор. Высоч. Принца Вильгельма (сына Короля), въ которомъ участвовали всѣ Принцы и Принцессы Королев. дома а также присутствующіе здѣсь высокіе иностранные гости.

— Выѣхали отсюда: Великій Герцогъ и Великая Герцогиня Ольденбургскіе въ Ольденбургъ и владѣтельный Князь Шварцбургъ-Зодерсгаузенскій въ Зондерсгаузенъ.— Прибыли: Генералъ-Лейт. и Ген. Губернаторъ Новой Помераніи, Князь Пугбусъ изъ Эмса; Чрезв. Послан. и Полномоч. Министръ Сѣверо-Америк. Соедин. Штатовъ при здѣшнемъ дворѣ Ганри Уайтонъ изъ Парижа.— Выѣхали: Графъ Іосифъ Штолбергъ-Штолбергъ въ Лейпцигъ и Командиръ 7-го армейскаго Корпуса Генералъ-Лейт. и Губернаторъ Княжества Нейшательскаго Пфуэль въ Мюнстеръ. (*A.P.S.Z.*)

— Король постановленіемъ своимъ, отъ 13 Мая с. г. подчинилъ всѣ мѣстныя начальства власти временнаго Берлинскаго Губернатора, за исключеніемъ начальника войскъ лейбъ-гвардіи. Губернаторъ, въ случаѣ надобности докладываетъ прямо Королю, и пользуется всѣми преимуществами начальствующаго Генерала.

*Кельнъ, 26-го Мая.*

По извѣстіямъ изъ достовѣрнаго источника, движенія Французскаго войска на Белгійскихъ границахъ происходятъ не для поддержанія дѣйствій Белгійцевъ противу Голландіи, но вѣроятнѣе потому, чтобы показать имъ, что есть достаточная сила, для удержанія на всякій случай неспокойныхъ въ предѣлахъ должнаго повиновенія. Настоящее извѣстіе тѣмъ болѣе кажется основательно, что здѣсь съ нашей стороны неоказывается нималѣйшей заботливости на счетъ поставленія войска при границѣ или на Рейнѣ. (*G. C.*)

---

### Австрія.

*Вѣна, 24-го Мая.*

Извѣстія изъ Испаніи столь поразительныя для Д. Карлоса, произвели здѣсь мало впечатлѣнія или никакого не произвели, такъ какъ ихъ почитаютъ частію ложными, частію преувеличенными. Лица оставившія недавно поприще войны и довольно свѣдущія по отношеніямъ Испаніи и воюющихъ тамъ партій, утверждаютъ, что еслибъ Донъ-Карлосъ и находился на время въ затруднительномъ положеніи, то это вовсе неизмѣнило бы окончательнаго результата войны и не могло бы довести его до рѣшимости, оставить Испанію. По его видамъ, онъ возбудилъ бы такія мнѣнія на всемъ полуостровѣ, что онъ даже въ затруднительнѣйшемъ случаѣ, всегда нашелъ бы средство, въ короткое время опять вознаградить понесенную потерю; неправильно располагаемыя дѣйствія, могли нѣсколько измѣнить вѣрнымъ его надеждамъ на Испанскій престолъ, но не лишать его увѣренности, что онъ долженъ вступить на престолъ своихъ предковъ. По сему въ пораженіяхъ и неудачахъ, какія, по донесеніямъ Французскихъ журналовъ потерпѣло оружіе Донъ-Карлоса, можно только усматривать хорошо обдуманныя выходки, чтобы привести въ исполненіе предполагаемый Мадритскимъ Правительствомъ заемъ.

*28-го Мая.*

Его Величество Императоръ Всероссійскій узнавъ о большомъ несчастіи постигнувшемъ Венгрію наводненіемъ Дуная, особенно городовъ Офена и Песта, какъ Шефъ 9-го гусарскаго полка, въ облегченіе бѣдствія причиненнаго ужаснымъ этимъ явленіемъ

*) Прежнее донесеніе Прус. Государств. газеты, что вскорѣ по прибытіи Императора и Императрицы, представлялась депутація города Ихъ Величествамъ, было ложно.

## WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

### Prussy.

*Berlin, 1-go Czerwca.*

Cesarz Jego Mość Rossyjski raczył dzisia przyjmować deputacyą Magistratu i miasta, która miała szczęście pozdrowić Jego Cesarską Mość, jako obywatela miasta w imieniu tegoż *). Naczelny Burmistrz *Krausnick*, w wyrazach pełnych głębokiego uszanowania, wynurzył sposób myślenia, którém obywatelstwo przejęte jest ku Najjaśniejszemu Monarsze. Jego Cesarska Mość, najuprzejmiej odpowiedział na tę przemowę, i przy tém oświadczyć raczył zadowolenie z założenia obywatelskiego szpitalu Nikołaja, co zupełnie odpowiada Jego sposobowi myślenia. Jego Cesarska Mość pozwolił potém prezentować Sobie wszystkich członków Deputacyi w szczególności i raczył ją zawiadomić, że Jej Cesarska Mość, również życzy sobie ją przyjmować. Przyjęcie to nastąpiło wraz potém i Jej Cesarska Mość najłaskawiej przyjęła wynurzenia przychylności i raczyła oświadczyć Swoję wdzięczność tak Deputacyi w ogólności jako i wszystkim zosóbna członkom.

— Wczora był świetny bal i wieczor w pałacu J. Kr. Wys. Xięcia Wilhelma (syna Króla), na którym się znajdowali wszyscy Xiążęta i Xiężniczki domu Królewskiego, tudzież obecni tu obcy Wysocy Goście.

— Wyjechali ztąd: Ich Kr. Wys. Wielki Xiąże i Wielka Xiężna Oldenburscy do Oldenburga; panujący Xiąże Schwarzburg-Sondershausen do Sondershausen.— Przybyli: Jen. Porucz. i Jeneralny Gubernator Nowej Pomeranii Xiąże Putbus z Ems; Poseł Nadzw. i Minister Pełnomocny Stanów Zjedn. Amer. Półn. przy tutejszym dworze Henry Wheaton z Paryża.— Wyjechali: Hrabia Józef Stolberg-Stolberg do Lipska i dowódzca 7 korpusu armii i Gubernator Xięztwa Neuchatel Jenerał-Porucznik Pfuel do Münster. (*A.P.S.Z.*)

— Król, rozporządzeniem swojém z dnia 13 Maja b. r. rozkazał uznawać czasowego Gubernatora Berlina, jako pierwszą władzę miejscową stolicy, nie poddając wszakże pod jego rozkazy dowodzącego Jenerała przyboczną gwardyą. Gubernator obowiązany jest, w razie potrzeby zdawać raporta prosto Królowi i ma wszystkie przywileje, przywiązane do stopnia dowodzącego Jenerała. (*G.R.K.P.*)

*Kolonia, 26 Maja.*

Według doniesień, z dobrego źródła pochodzących, poruszenia francuzkiego wojska nad granicą Belgicką, nie dzieją się w duchu wspierania demonstracyj Belgijczykow przeciwko Hollandyi, ale raczej dla pokazania im, że jest na pogotowiu siła stosowna, aby w każdym razie utrzymać niespokojnych w karbach należnego porządku. Wiadomość niniejsza zdaje się tém więcej uzasadnioną, że tutaj, z naszej strony, nie przedsięwzięto najmniejszych działań względem postawienia wojska przy granicy, albo nad Renem. (*G.C.*)

---

### Austrya.

*Wiedeń, 24 go Maja.*

Wiadomości z Hiszpanii, które brzmią tak niepomyślnie dla Don Carlosa, sprawują tu małe lub żadnego wrażenia, gdyż je uważają częścią za fałszywe, a częścią za przesadzane. Osoby, które opuściły nie dawno widownią wojny, i dobrze są zapewnione o stosunkach Hiszpanii i stron tam walczących, utrzymują, że chociażby Don Karlos miał się znajdować na chwilę w przykrém położeniu, lecz to zgołaby go nie zachwiało względem ostatecznego wypadku wojny, i niemogłoby doprowadzić do postanowienia opuszczenia Hiszpanii. Podług jego widzenia, mógłby on te współuczucia obudzić na całym Półwyspie, że, nawet w najgorszym przypadku, zawsze znajdzie środek, wynagrodzenia po krótkim czasie strat poniesionych; źle kierowane operacye mogą gruntowne jego nadzieje do tronu Hiszpańskiego, wstrzymać nieco, lecz niepozbawią go pewności, że posiędzie tron przodków swoich. Dla tego w porażkach i buntach, jakie, podług doniesienia dzienników francuzkich śpiknęły się przeciwko orężowi Don Karlosa, nie można postrzegać nic innego, jak tylko dobrze wyrachowany manewr, ażeby utorować drogę do pożyczki, projektowanej przez Rząd Madrycki.

*Dnia 28.*

Cesarz Jego Mość Rossyjski na wiadomość o wielkiém nieszczęściu, zrządzoném przez wezbranie Dunaju w Węgrzech szczególniej w Budzie i Peście, jako Szef 9-go półku Huzarów, na ulżenie klęski zadanej tém okropném zjawiskiem natury, ofiarował na wsparcie pięć

*) Poprzednie doniesienie Prus. Gaz. Stanu, że wkrótce po przybyciu Ich Cesarskich Mości, deputacya miasta prezentowała się już Najjaśniejszym Państwu, było mylne.

природы, пожертвовалъ пять тысячъ червонцевъ и это великодушное намѣренiе изъявилъ въ слѣдующемъ письмѣ къ Президенту Военнаго Совѣта, Графу Гардегу, посредствомъ Императ. Австр. посольства въ Ст. Петербургѣ:

„Извѣстiе объ ужасномъ наводненiи, которое было столь пагубно для части Венгрiи а въ особенности для городовъ Офена и Песта, было для Меня тѣмъ болѣе чувствительно, что Я какъ Шефъ ввѣреннаго Мнѣ покойнымъ Императоромъ Францомъ Гусарскаго полка, не совсѣмъ чуждъ сей странѣ. — Посему Я чувствую Себя въ двойнѣ расположеннымъ изъявить Вашему Превос., что и Я съ своей стороны желаю доставить облегченiе бѣдствiя причиненнаго симъ ужаснымъ явленiемъ природы. — Для сей цѣли Я назначилъ сумму въ пять тысячъ червонц., на счетъ обращенiя коей, прошу Вашего Превос., испросить приказанiя Его Имп. Кор. Величества. Ст. Петербургъ 17 Апрѣля 1838.

(подпис.) НИКОЛАЙ

Первый Шефъ Имп. Кор. Гусарскаго N-ра 9-го полка.

Его Велич. нашъ Императоръ по представленiи о семъ Президента Военнаго Совѣта отъ 9-го ч. с. м., изволилъ сдѣлать распоряженiе, чтобы пожертвованную сумму 5,000 червонц. Его Величествомъ Императоромъ Всероссiйскимъ въ пособiе несчастнымъ жителямъ городовъ Песта и Офена потерпѣвшимъ отъ послѣдняго наводненiя, препроводить Венгерскому Надворному Канцлеру Графу Пальфи съ предложенiемъ представить этотъ подарокъ Его Имп. Высоч. Эрцгерцогу Палатину и внести его въ списокъ прочихъ благотворительныхъ пожертвованiй, коихъ обращенiе предоставлено учрежденной въ Офенѣ коммиссiи. (*A.P.S.Z.*)

---

tysięcy dukatów i ten cel wspaniałomyślny wynurzył w następującym liście przez pośrednictwo Ces. Austryackiego poselstwa w Petersburgu do Prezydenta Rady wojskowej Hrabiego Hardegg:

„Wiadomość o wielkiej powodzi, która miała tak niszczące skutki dla części Węgier a szczególniej dla miast Budy i Pestu, tém bardziej wzbudziła we mnie współczucie, że jako Właściciel, udzielonego mi przez ś. p. Cesarza Franciszka półku huzarów, nie jestem zupełnie obcym dla tego kraju.—Zatém podwójnie czuję się bydź pobudzonym oświadczyć Waszej Excellencyi, że i z swojej strony życzę przyłożyć się do ulżenia nędzy, jaką sprawiło to straszliwe zjawisko przyrodzenia.— W tym celu przeznaczyłem summę 5,000 dukatów, względem użycia których, proszę Waszej Excellencyi zasiągnienia rozporządzenia Jego Ces. Kr. Mości. St. Petersburg 17 Kwietnia 1838.

(podp.) NIKOŁAJ

Pierwszy Szef C. K. półku huzarów N. 9.

Nasz Cesarz na przełożenie o tém Prezydenta Rady wojskowej pod d. 9 t. m. rozkazać raczył, ażeby dobroczynną ofiarę 5,000 dukatów, uczynioną przez Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rossyj na wsparcie dotkniętych nieszczęściom przez ostatnią powódź mieszkańców Budy i Pestu, przesłać do Kr. Węgierskiego Kanclerza dworu Hrabiego Pálffy, z poleceniem, podarunek ten przedstawić J. Ces. Wys. Arcy-Xięciu Palatynowi, i wciągnąć do rzędu dalszych dobroczynnych ofiar, których użycie polecone jest ustanowionej w Budzie Kommissyi. (*A.P.S.Z.*)

---

## Францiя.

*Парижъ, 27-го Мая.*

Военный Министръ будто сдѣлалъ вчера представленiе въ бюджетную коммиссiю на счетъ увеличенiя 17-ю тысяч. дѣйствительнаго состава войска. Предложенiе это основывается на посылкѣ наблюдательнаго корпуса на Белгiйскiя границы.

— Новѣйшiя извѣстiя изъ Алжира увѣдомляютъ, что Маршалъ Вале очень боленъ и будто вновь требовалъ своего отзыва.

— По донесенiю *Gazette des Tribuneaux*, дѣйствительное содержанiе приложеннаго къ завѣщанiю Князя Таллейрана объясненiя, слѣдующее: Князь начинаетъ увѣренiемъ, что всегда имѣлъ въ виду истинный интересъ Францiи и предпочиталъ его всѣмъ другимъ видамъ. Изъясняясь потомъ объ участiи, которое онъ принялъ въ возвращенiи Бурбоновъ въ 1814, онъ даетъ понять, что всячески старался объяснить имъ настоящее ихъ положенiе и показать имъ прямой путь, въ отношенiи ихъ дѣйствiй. Онъ опровергаетъ упрекъ, будто онъ измѣнилъ Наполеону. Онъ тогда только съ нимъ разлучился, когда не могъ болѣе, по прежнему, съ равною любовiю обнимать Императора и Францiю. Не безъ душевнаго соболѣзнованiя, онъ оставилъ его будучи обязанъ Императору почти всѣмъ своимъ имуществомъ. Онъ вмѣнилъ въ обязанность своимъ наслѣдникамъ, никогда этого не забывать и повторять своимъ дѣтямъ и дѣтямъ своихъ дѣтей, чтобы во всякомъ случаѣ, когда членъ фамилiи Бонапарте будетъ находиться въ нуждѣ, со всею готовностiю спѣшить къ нему на помощь. Отвѣчая на упреки, что онъ по очереди служилъ всѣмъ Правительствамъ, объявилъ, что совѣсть его въ томъ не укоряетъ и онъ увѣренъ, что можно государству, въ какомъ бы оно ни находилось положенiи, всегда оказать добро, и это есть правило государственнаго человѣка. Князь Таллейранъ въ этомъ письмѣ употребляетъ тѣ же слова какiя привыкъ повторять въ послѣднiе годы своей жизни: что между всѣми Правительствами, которымъ онъ служилъ, нѣтъ ни одного, которое бы не получило отъ него гораздо болѣе, нежели дало ему, и что онъ ни одного изъ нихъ неоставилъ прежде, пока оно само себя неоставило. Говоря о многихъ важныхъ бумагахъ, объявилъ, что онъ касательно многочисленнаго собранiя рукописей и писемъ не совѣтуетъ о томъ заботиться, зная что при покупкѣ ихъ не рѣдко обманывался. Въ семъ отношенiи, онъ присовокупилъ слѣдующее: „Что касается этихъ бумагъ, то особы, которыя часть оныхъ у меня взяли и которыя множество изъ нихъ у меня похитили, почитая ихъ важною находкою, могутъ оставить ихъ у себя въ видѣ подарка."

— Князь Таллейранъ сдѣлалъ слѣдующiя распоряженiя, относительно своего имѣнiя. Домъ свой завѣщалъ Герцог. Дино; помѣстье Валансе, купленное за 2½ мил. фр. и стоющее теперь вдвое противъ этой

## Francya.

*Paryż, dnia 27 Maja.*

Minister Wojny, miał wczora wnieść przełożenie do Kommissyi Budżetowej, względem powiększenia rzeczywistego składu wojska o 17 tysięcy. Wniosek ten ma się zasadzać na wystawieniu korpusu obserwacyjnego na granicach Belgickich.

— Najnowsze wiadomości z Algieru donoszą, że Marszałek Valée mocno jest chory i żądał znowu swojego odwołania.

— Podług *Gazette des Tribunaux*, istotna treść przyłączonego do testamentu Xięcia Talleyranda memoryału, jest następująca: Xiąże zaczyna od zapewnienia, że zawsze miał na celu prawdziwe dobro Francyi, i przekładał je nad wszystkie inne widoki. Wyrażając się potém o udziale, jaki przyjmował w powrócie Burbonów w r. 1814, daje do zrozumienia, że wszystkiego dokładał, ażeby wyjaśnić im prawdziwe ich położenie, i naprowadzić ich na pewną drogę, względem ich postępków. Zbija dalej zarzut, jakoby miał zdradzić Napoleona. On wtenczas dopiero z nim się rozłączył, gdy niemógł więcej, jak dawniej, z równym przywiązaniem kochać Francyą i Cesarza. Nie bez żywego uczucia boleści, dopełniło się to rozłączenie: winien on był bowiem Cesarzowi, cały swój majątek. Zaleca swoim dzie-dzicom nigdy tego niezapominać i przekazywać to swym dzieciom i dzieciom dzieci, ażeby, jeśli kiedykolwiek członek rodziny Bonaparte, znajdowałby się w potrzebie, pośpieszać mu wszystkiemi siłami ku wsparciu i pomocy. Odpowiadając na zarzuty, że on z kolei służył wszystkim Rządom, oświadcza, że zgoła niemoże mieć tego na sumieniu, i że przy tém przychodzi mu na myśl, że krajowi, w jakiémkolwiekby się ten znajdował położeniu, zawsze można uczynić dobrze, i to jest właśnie przymiotem męża stanu. Xiąże Talleyrand w tém pismie używa tychże słów, jakie zwykł często powtarzać w ostatnich latach swojego życia: że pomiędzy wszystkiemi Rządami, którym służył, żadnego niema, któryby niewziął więcej od niego, aniżeli mu dał, i że żadnego z nich nieopuścił pierwiej, nim ten nie opuścił sam siebie. Gdy przyszło do rzeczy, względem wielu ważnych papierów, oświadczył, że względem licznej kollekcyi rękopisów i listów, niepotrzebuje zalecać troskliwości, gdyż chętnie przyznaje, że przy kupowaniu ich najczęściej dawał się oszukiwać. W tymże względzie przytacza, co następuje: „Co się tycze rozmaitych papierów, te przeto osoby, które część ich pożyczyłem i te które mi mnóztwo ich zabrały, ponieważ rozumiały mieć to za ważną, mogą sobie zatrzymać, jako podarunek." (*A.P.S.Z.*)

— Xiążę Talleyrand rozporządził swoim majątkiem, jak następuje: pałac przekazał Xiężnie Dino, dobra Valençay, kupione za 2½ miliona fr. a których wartość, po znaczném ich ulepszeniu, może dwa razy tyle wy-

суммы, молодому Герц. Валансе, съ обязанностію уплаты 800,000 фр. Графинѣ Таллейранъ, супругѣ Французскаго Посланника въ Даніи; другой племянницѣ завѣщалъ 500,000 фр., а остальное имущество Герц. Дино.

— Въ журналѣ *Ami de la Religion* пишутъ, что Архіепископъ не присутствовалъ при соборованіи Князя Таллейрана, но въ продолженіи этого дня, два раза пріѣзжалъ навѣдываться о его здоровьѣ. Архіепископъ съ живѣйшимъ участіемъ соболѣзновалъ, смотря на страданія больнаго, и въ день его смерти сказалъ: *Я искренно уважаю его, и охотно пожертвовалъ бы собственною жизнію, чтобы спасти его отъ смерти.* Слова эти были переданы умирающему, который собравъ остатокъ силъ своихъ отвѣчалъ: *Архіепископъ можетъ сдѣлать лучшее употребленіе изъ своей жизни.*

— Въ засѣданіи Палаты Перовъ 14-го ч. с. м. Баронъ Биньонъ говорилъ похвальное слово въ память недавно умершаго Гр. Рейнгардта. Послѣ того, безъ преній приняты Палатою слѣдующіе проекты постановленій: о мирныхъ судахъ, о банкротствѣ и о недѣйствительности купли домашнихъ животныхъ съ болѣзненными пороками. Въ тотъ же день Палата разсматривала проектъ постановленія о публичныхъ зданіяхъ и памятникахъ и опредѣлила одинъ милліонъ франковъ на Королевскій архивъ и 650 тысячъ на ветеринарное училище въ Альфортѣ. По предмету 3,320,000 фр. требуемыхъ на больницу умалишенныхъ въ Шарантонѣ, возникли споры; но проектъ былъ принятъ, когда Г-нъ Дювержье де Горанвъ предложилъ добавочную статью, на которую Министръ внутреннихъ дѣлъ согласился, чтобы принадлежащія сему заведенію ренты на 600,000 фр., были проданы, а недостающая сумма была пополнена изъ государственной казны. Послѣ того Палата назначила 1,600,000 фр. на институтъ слѣпыхъ дѣтей, 400,000 на поправки въ церкви Св. Діонисія, и въ слѣдствіе представленія коммиссіи 216,000 фр. вмѣсто требуемыхъ 100,000 на сооруженіе памятника въ Булоньѣ, въ видѣ колонны, съ тѣмъ, чтобы на оной поставлена была статуя Наполеона. 15-го ч. с. м. всѣ статьи проекта о публичныхъ зданіяхъ приняты большинствомъ 182 противъ 89-ти голосовъ. Послѣ того, въ Палатѣ происходили совѣщанія о бюджетѣ на 1839 годъ, которыя окончены. 16 с. м. на томъ же засѣданіи опредѣлено 600,000 фр. на чрезвычайныя посольства по случаю коронацій.

— Въ засѣданіи Палаты представителей 17-го ч. с. м., разсматривали бюджетъ. Первоначально разсуждали о бюджетѣ министерства иностран. дѣлъ, и послѣ непродолжительныхъ преній, всѣ статьи онаго были приняты. Вслѣдъ за симъ поступилъ на разсмотрѣніе членовъ Палаты бюджетъ министерства юстиціи. Всѣ статьи онаго приняты, за исключеніемъ предполагаемой прибавки жалованья государственнымъ совѣтникамъ отъ 12 т. до 15 т. фр. и не взирая на старанія Министра юстиціи, согласно мнѣнію коммиссіи, сумма 80,000 фр. предназначенная на сей предметъ, исключена изъ общей смѣты бюджета.

— Вчера окончился судъ обвиненныхъ по дѣлу Гюбера. Присяжные не признали Гюбера и его сообщниковъ уличенными въ посягательствѣ на жизнь Короля, хотя и нашли его виновнымъ въ составленіи заговора противу Правительства, а Лауру Грувель, Стейбля, Жиро и Анната въ участіи въ ономъ. Прочіе подсудимые получили свободу. При чтеніи приговора присяжныхъ, Гюберъ выхватилъ изъ кармана ножъ и хотѣлъ пронзить себѣ грудь, но нѣсколько человѣкъ національной гвардіи удержали его. — Этотъ случай возбудилъ до такой степени любопытство зрителей, что всѣ двинулись впередъ и отъ натиска толпы изломалась рѣшетка отдѣляющая ихъ отъ судей. — По приказанію Президента зрители удалились изъ залы. Между тѣмъ у Гюбера отняли ножъ, которымъ онъ не успѣлъ еще себя ранить. Бѣшенство его дошло до высочайшей степени. Онъ упрекалъ присяжныхъ въ несправедливости и грозилъ имъ отмщеніемъ. Его отвели въ залу, и по приказанію Президента секретарь прочелъ рѣшеніе суда. Гюберъ приговоренъ къ изгнанію; Лаура Грувель и Стейбль къ пятилѣтнему тюремному заключенію; Аннатъ на заключеніе въ казаматѣ на пять лѣтъ, а Жиро на три года. Послѣ того, Президентъ объявилъ имъ, что по силѣ закона, могутъ они перенести дѣло въ кассаціонный судъ. (*О.Г.Ц.П.*)

— Въ письмѣ изъ Тулона отъ 23 Мая содержится: „Сегодня въ 10 час. утра полученная здѣсь телеграф. депеша, предписываетъ Адмиралу Лаланду, немедленно на линѣйномъ кораблѣ *Iena* отплыть въ море и отправиться прямо въ Тунисъ. Слышно, что Адмиралъ Лаландъ найдетъ при Тунисѣ и линѣйный корабль *Trident.* Причиною скораго сего отплытія

nosić, młodemu Xięciu Valençay, z obowiązkiem wypłacenia 800,000 fr. Hrabini Talleyrand, małżonce francuzkiego posła w Danii; innej synowicy przeznaczył 500,000 fr., pozostały zaś cały majątek, Xiężnie Dino.

— Dziennik *Ami de la Religion* donosi, że Arcy-Biskup nie był obecnym przy udzielaniu Xięciu Talleyrandowi ostatniego Olejem Ś. pomazania; atoli w ciągu dnia tego dowiadywał się osobiście po dwakroć o zdrowiu chorego. Arcy-Biskup okazał najżywsze współuczucie na cierpienia Xięcia, i w dniu jego śmierci wyrzekł, *że go wielce szanuje i chętnieby swoje za jego oddał życie.* Słowa te doniesiono umierającemu, który zebrawszy wszystkie swe siły odpowiedział, że *Arcy-Biskup może zrobić lepszy ze swojego życia użytek.*

— Na posiedzeniu Izby Parów w dniu 14 b. m., Baron Bignon miał mowę pochwalną, na pamiątkę zmarłego niedawno Hr. Reinhardt; następnie bez sporów przyjęła Izba projekta do prawa: względem sądów pokoju, bankructwa i wad w domowych zwierzętach, które ich sprzedaż unieważniają. W tymże dniu, Izba Deputowanych naradzała się dalej nad projektem do prawa, o pomnikach publicznych; uchwaliła milion fr. na Królewskie archiwa i 650,000 fr. na szkołę weterynaryi w Alfort. Dłuższe powstały spory nad summą 3,320,000 fr. żądaną dla szpitalu obłąkanych w Charanton; lecz gdy P. Duvergier de Hauranne wniósł dodatek, na który Minister Spraw Wewnętrznych zgodził się, aby posiadane przez ów zakład w ilości 600,000 fr. renty, sprzedano, a brakującą jeszcze summę dopełniono z funduszów krajowych, Izba i ten projekt bez oporu przyjęła. Następnie uchwaliła Izba 1,600,000 na instytut dla ślepych dzieci, 400,000 na naprawę Kościoła Ś. Dyonizego, i na wniosek kommissyi, zamiast 100,000 fr. żądanych na wystawienie kolumny w Boulogne, przeznaczyła 216,000 fr., z warunkiem, aby na niéj wzniesiono pomnik Napoleona. Wdniu 15 b. m., cały projekt do prawa o publicznych budowlach przyjęty został większością 182 głosów, przeciwko 89; po czém zajęła się Izba ogólnemi naradami nad budżetem na rok 1839, które zakończyła w dniu 16 b. m. Na téjże samém posiedzeniu, uchwaliła Izba większością głosów 174, przeciw 67, kredyt w ilości 600,000 fr. na nadzwyczajne poselstwa koronacyjne.

— Na posiedzeniu Izby deputowanych w dniu 17 b. m. przystąpiono do narad nad budżetem, przepisanych porządkiem dziennym. Naprzód rozprawiano nad budżetem dla Ministerstwa Spraw Zagranicznych, który po krótkich sporach przyjęto w całym zakresie. Następnie, rozważano budżet dla Ministerstwa sprawiedliwości, przyjęto wszystkie propozycye, prócz powiększenia płacy dla Radźców Stanu z 12 do 15,000 fr. i mimo silnej obrony Ministra tego wydziału, na wniosek kommissyi, summę 80,000 na ten cel przeznaczoną, z listy budżetowej wykreślono.

— W dniu wczorajszym skończył się proces Huberta w sądzie kryminalnym. Przysięgli wyrzekli, że Hubert i jego spólnicy nie są winnymi zbrodni zamiaru królobójstwa; atoli Hubert uznany został za winnego zbrodni knowania spisku przeciw Rządowi; a zaś Laura Grouvelle, Steuble, Girand i Annat winnemi, jako mający w tymże spisku udział. Inni oskarżeni zostali natychmiast puszczeni na wolność. Przy czytaniu wyroku przysięgłych, Hubert wydobył nóż i chciał się nim w piersi ugodzić, ale przez kilku żołnierzy z gwardyi miejskiej wstrzymany został. Ten czyn wzbudził wielką między słuchaczami ciekawość; wszyscy zaczęli się cisnąć na przód tak gwałtownie, że kratki się załamały, i znajdujące się za temiż osoby dalej popchnięte zostały. Na rozkaz jednak Prezesa opuścili słuchacze salę. Tymczasem rozbrojono Huberta i obejrzano jego piersi; nie miał rany, lecz wściekłość jego doszła do najwyższego stopnia; wyrzucał niesprawiedliwość przysięgłym i groził im zemstą; wyprowadzono go z sali; wtedy na rozkaz Prezesa przeczytał pisarz wyrok sądu, mocą którego, Hubert na wywiezienie z kraju, Laura Grouvelle i Steuble na pięcioletnie więzienie, Annat na pięcioletnie warowne więzienie, a Girant na trzyletnie, skazani zostali. Następnie oświadczył Prezes, że prawo dozwala im, w przeciągu dni trzech odwołać się do sądu kassacyjnego. (*G.R.K.P.*)

— W liście z Tulonu pod 23 Maja czytamy: „Dzisia rano otrzymana tu depesza telegraficzna, poleca Admirałowi Lalande, niezwłocznie wyjść pod żagle na okręcie liniowym *Jena* i udać się prosto pod Tunis. Mówią, że Admirał Lalande znajdzie przed Tunetem i okręt liniowy *Trident.* Za przyczynę prędkiego tego odjazdu podają, że jedno z pokoleń Beja Tunetańskiego,

полагаютъ, что одно изъ поколѣній Тунисскаго Бея, начало непріязненно дѣйствовать противу подвижной колонны, отправленной недавно изъ Боны, для взиманія податей.

— *Sentinelle des Pyrenées* увѣдомляетъ, что три Карлистскихъ баталіона появившихся близъ Вердуна въ верхней Аррагоніи коими командовалъ Донъ-Карлосъ или Донъ-Себастіанъ, будто имѣли только намѣреніе пріобрѣсть продовольствіе и что они уже съ значительнымъ транспортомъ возвратились въ долину Эшаури. Тотъ же журналъ увѣдомляетъ, что Герге съ 8-ми баталіонами пѣхоты и 8 эскадронами кавалеріи 15 Мая переправился чрезъ Аргу и осадилъ деревни Убенъ, Аррейца, Цабальса и проч. Въ тотъ же день и другія войска перешли чрезъ Аргу. Донъ-Карлоса съ нѣсколькими баталіонами ожидали въ Эшаури, и слышно, что войска до отхода Аррагонской экспедиціи, останутся въ долинѣ Исарба. Шесть Карлистскихъ баталіоновъ будутъ разставлены отъ Укара до Утерги. (*A.P.S.Z.*)

### Англія.

*Лондонъ, 19-го Мая.*

По извѣстіямъ изъ Гватимала доходящимъ до 20 Февраля, тамъ вспыхнулъ бунтъ. Онъ произошелъ отъ Индейцевъ, подъ предводительствомъ какого-то Каррера, и они произвели уже много опустошеній. Президентъ Республики обратился въ бѣгство. (*A.P.S.Z.*)

### Италія.

*Римъ, 10 го Мая.*

Новымъ опредѣленіемъ Герцога Лукскаго, уничтожено предоставленное Папѣ право, признавать напредь пенсіи изъ доходовъ Герцогства Лукскаго. Подобною привилегіею пользовались Папы съ давнихъ уже временъ, въ слѣдствіе чего они распоряжали нѣкоторою частію доходовъ, этой чрезвычайно богатой эпархіи, обыкновенно предоставленной въ пользу бѣдныхъ и престарѣлаго духовенства. Нѣтъ сомнѣнія, что Апостольская столица, не только не согласится утвердить настоящее распоряженіе, но напротивъ употребить все, чтобы сохранить прежнее право.

— Папа назначилъ Кардинала Бернетти разрѣшить съ Неаполитанскимъ уполномоченнымъ межевые споры.— Кардиналъ Уголини наименованъ Легатомъ въ Феррарѣ.

*Неаполь, 8-го Мая.*

Въ Римѣ и Неаполѣ опять арестованы разныя лица, въ слѣдствіе открытія происковъ такъ названной *Giovine Italia*. Делькаретто здѣшній Министръ полиціи, выѣхалъ изъ Неаполя, вѣроятно въ Римъ. Между арестованными будто находится нѣсколько молодыхъ людей изъ знатнѣйшихъ Неаполитанскихъ фамилій. Скорое распущеніе лагеря собраннаго близъ Неаполя для весеннихъ маневровъ, приписываютъ этому обстоятельству, но съ другой стороны распущеніе войска изъ лагеря, было нужно и для того, что въ немъ начали распространяться болѣзни.—Эскадра безпрестанно крейсируетъ близъ Террасина и Гаэта. Герцогъ д' Акила, который намѣренъ былъ на ней отплыть въ Англію, слышно, возвратился въ Неаполь.— Изъ Сициліи и изъ провинцій нѣтъ никакихъ извѣстій. (*A.P.S.Z.*)

### Турція.

*Константинополь, 9 го Мая.*

Султанъ къ учрежденному въ своемъ кабинетѣ совѣту, прибавилъ еще военное отдѣленіе. Замѣчаютъ, что съ нѣкотораго времени, большинство мнѣній въ этомъ совѣтѣ расположено въ пользу мира, хотя, какъ извѣстно, всѣ желали войны съ Вице-Королемъ Египта. Этой перемѣны нельзя приписать ничему, какъ только успѣхамъ Египетскаго оружія въ Сиріи, ибо если неуспѣли или неимѣли времени воспользоваться тамошними безпорядками, то теперь уже не время вызывать Вице-Короля на войну не подвергаясь опасности.— Утверждаютъ, что Ибрагимъ-Паша слѣдуя совѣту одной Европейской Державы, руководствующейся политикою и человѣколюбивыми видами, совершенно перемѣнилъ обращеніе свое съ Сирійцами т. е. прощаетъ ихъ во всемъ, почитая это наилучшимъ средствомъ для изцѣленія ранъ и сохраненія порядка и мира. (*G. C.*)

Съ 1-го числа наступающ. мѣсяца Іюля, начинается подписка на 2-ю половину текущаго года. Цѣна съ пересылкою по почтѣ 5 р. 50 к. сер., безъ почты 4 р. 50 к. сер. Также съ 1-го Іюля начинается подписка на 3-ю Четверть сего года для жителей Вильны. Цѣна 2 р. 25 к. сереб.

dopuściło się nieprzyjacielskich krokow przeciwko ruchomej kolumny, wysłanej niedawno z Bony dla wybrania podatkow."

— *Sentinelle des Pyrenées* donosi, że trzy bataliony Karolistowskie, które się ukazały pod Verdun w Wyższej Arragonii i na czele których, jak się domyślają, był sam Don-Carlos lub Don-Sebastian, miały tylko na celu zdobycie żywności, i że już ze znacznemi zapasami cofnęły się na dolinę Echauri. Tenże dziennik donosi, że Guergue z 8 batalionami piechoty i 8 szwadronami jazdy 15 Maja przeprawił się przez Arga i osadził wsi Ubain, Arreiza, Zabalza i inne. Tegoż dnia inne jeszcze wojsko przeszło przez Argas. Don-Carlosa z kilką batalionami oczekiwano w Echauri i słychać, że wojska te do odejścia wyprawy Arragońskiej pozostaną na dolinie Izarba. Sześć batalionow Karolistowskich ma bydź rozstawionych od Ucar do Uterga. (*A.P.S.Z.*)

### Anglia.

*Londyn, dnia 19-go Maja.*

Podług doniesień z Guatimala, dochodzących do 20 Lutego, wybuchło tam powstanie. Zaczęło się ono od Indyanów, którzy, dowodzeni przez niejakiego Carrera, wiele już zrządzili spustoszeń. Prezydent Rzeczypospolitej, wziął się do ucieczki. (*A.P.S.Z.*)

### Włochy.

*Rzym, 10 Maja.*

Przez nowe postanowienia Xięcia Lukki, cofnięto służące Papieżowi prawo przyznawania na przyszłość pensyj z dochodów biskupstwa Łukieskiego. Podobny przywilej służył Papieżom od bardzo dawnych czasów, w skutku czego rozrządzali Papieże pewną częścią dochodów tej nadzwyczajnie bogato uposażonej dyecezyi, zwykle na korzyść ubogich i wiekiem obciążonych duchownych. Niemasz wątpliwości, że Stolica Apostolska nietylko niezechce w żaden sposób stwierdzać rzeczonego rozporządzenia, ale i owszem używać będzie wszelkich sposobów, ażeby się utrzymać przy dawném prawie.

— Papież wyznaczył Kardynała Bernetti do załatwienia z pełnomocnikiem neapolitańskim sporów granicznych.— Legatem w Ferrarze mianowany kardynał Ugolini.

*Neapol, 8-go Maja.*

W Rzymie i Neapolu aresztowano znowu rozmaite osoby, a to w skutek wyśledzenia zabiegów tak zwanej *Giovine Italia*. Dellcaretto, tutejszy Minister policyi, wyjechał z Neapolu, zapewne do Rzymu. Pomiędzy uwięzionemi, ma się znajdować kilku młodych ludzi z najznakomitszych rodzin neapolitańskich. Prędkie zwinięcie obozu na ćwiczenia wiosenne pod Neapolem zgromadzonego, tej okoliczności przypisują, ale z drugiej strony, rozpuszczenie wojska z obozu, było potrzebne i dla tego, że nadzwyczajnie, poczęły się w niém zagęszczać choroby.— Eskadra krąży ciągle nie daleko Terracina i Gaeta. Xiąże d'Aquila, który na tejże miał do Anglii popłynąć, wrócił, jak słychać, do Neapolu.— Z Sycylii i z prowincyj, nie mamy żadnych doniesień. (*G.C.*)

### Turcya.

*Konstantynopol, d. 9 Maja.*

Sułtan przydał do ustanowionej przy boku swoim rady, wydział wojenny. Uważają, że od czasu niejakiego, większość zdań w tejże radzie jest za pokojem, chociaż, jak wiadomo, byli niedawno prawie wszyscy za wojną z Vice-Królem Egiptu. Tej zmiany nie można przypisać innej przyczynie, tylko powodzeniom oręża Egiptskiego w Syryi, kiedy bowiem nie umiano lub niemiano czasu korzystać z tamtejszych poruszeń, dziś minęła już pora, w którejby można Vice-Królowi wypowiadać wojnę, nie narażawszy się na niepewność losu.— Zapewniają, że Ibrahim Basza, idąc za radą pewnego mocarstwa europejskiego, polityką i względami ludzkości powodowanego, zmienił całkowicie postępowanie swoje z Syryjczykami, to jest: dając im przebaczenie i zapomnienia zupełne, jako najlepszy środek zagojenia ran, oraz utrzymania porządku i spokojności. (*G.C.*)

Od dnia 1-go następującego miesiąca Lipca, zaczyna się prenumerata na 2-gie półrocze bieżącego roku. Cena zwyczajna z pocztą 5 rub. 50 kop., bez poczty 4 rub. 50 kop. srebrem. Również od 1-go Lipca zaczyna się prenumerata na 3-ci kwartał teraźn. r. na miejscu w Wilnie—Cena rub. sr. 2 kop. 25.

ВИЛЬНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Іюня 3 д. 1838 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. Кав. Левъ Боровскій.